

INFORMACIJA

o efektima učešća Crne Gore u programu Unije "Posebni program za preduzetništvo i inovacije (EIP) u okviru Okvirnog programa za konkurentnost i inovacije", sa predlogom uključenja u program COSME(2014-2020)

Zaključkom Vlade br:08-1635/3 od 11.jula 2013.godine, prilikom razmatranja Informacije o učešću CG u programima Evropske unije, dostavljene od strane Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija, resorna ministarstva su zadužena da predlog odluke o pokretanju postupka za učešće u programima Evropske unije, zasnovane na relevantnim analizama, dostave Vladi.

Shodno prethodno navedenom, Ministarstvo ekonomije je pripremilo Informaciju o efektima učešća CG u programu Unije "Posebni program za preduzetništvo i inovacije(EIP) u okviru Okvirnog programa za konkurentnost i inovacije(CIP)" sa predlogom uključenja u program COSME(2014-2020).

Cijeneći značaj uključivanja Crne Gore u aktuelne procese evropskih integracija i prepoznajući izuzetne koristi od učešća u projektima Evropske komisije, Vlada Crne Gore je posredstvom Ministarstva ekonomije i Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća, pokrenula neophodne aktivnosti za učešće Crne Gore u "Posebnom Programu preduzetništva i inovacija (EIP) okvirnog Programa konkurentnosti i inovacija (CIP)2007-2013".

Memorandum o razumijevanju za učešće u Programu za preduzetništvo i inovacije (EIP) potpisan je u martu 2008.godine, od kada CG i formalno učestvuje u programu. Pridruženi status Programu omogućio je Crnoj Gori da na ravnopravnoj osnovi sa državama članicama EU kandiduje projekte koji su namijenjeni podršci razvoju konkurentnosti i inovativnim kapacitetima, sa posebnim naglaskom na potrebe malog i srednjeg biznisa i preduzetništva.

Program za preduzetništvo i inovacije(EIP), kao jedan od segmenata CIP-a omogućava malim i srednjim preduzećima jednostavniji i efikasniji pristup Evropskoj uniji, kroz razne vidove pomoći razvoju inovacija u preduzetništvu obezbjeđivanjem lakšeg pristupa finansijskim sredstvima za pokretanje i razvoj MSP, zatim podršku razvoju biznisa i inovacijama kroz mrežu regionalnih centara kao i promociju saradnje između malih i srednjih preduzeća u oblasti prekogranične saradnje.

U okviru analitičkog pregleda pravne tekovine EU u poglavlju 20 Preduzetništvo i industrijska politika, poseban akcenat je stavljen na principe i instrumente politike, koji se na nivou EU, u značajnoj mjeri sprovode kroz program CIP i njegove specifične programe. U tom smislu su i očekivanja od strane Evropske komisije i linijskog direktorata za preduzetništvo i industriju da se i u narednom periodu nastavi sa korišćenjem instrumenata u istom pravcu ali u okviru budućeg programa COSME.

EFEKTI UČEŠĆA U PROGRAMU ZA PREDUZETNIŠTVO I INOVACIJE (EIP)

Prva aktivnost u okviru programa EIP/CIP odnosila se na formiranje Konzorcijuma za projekat **Evropska mreža preduzetništva (EEN)**. Projekat je otpočeo sa realizacijom u novembru 2008. godine, a trenutno se realizuje programski zahtjev za period 2012/2013. Po osnovu učešća u programu crnogorskog konzorcijuma **Evropski centar za informacije i inovacije Crne Gore (EiICM-European Information and Innovation Centre Montenegro)**, za tri programska perioda 2008/2010; 2010/2012 i 2013/2014, ukupan budžet projekta je iznosio 758.000€, pri čemu je učešće EK 60% odnosno 454.800€, a preostalih 40% je nacionalni doprinos CG. Samo u periodu 2011 -2012, ukupno 1811 privrednih društava učestvovalo je u događajima koje je organizovala Evropska mreža preduzetništva u zemlji i inostranstvu.

U izvještaju Evropske komisije o analitičkom pregledu, navodi se da je učinak crnogorskog predstavnika u Evropskoj mreži preduzetništva (EEN) u periodu od 2008. do 2012. godine ocijenjen kao zadovoljavajući. Takođe se navodi da je mali crnogorski konzorcijum u EEN postepeno poboljšao svoje rezultate i trebalo bi da u ciklusu 2013-2014. godine postigne još veću dodatnu vrijednost, u sklopu programskih aktivnosti u okviru COSME.

U sklopu poziva za **ekoinovacije** CIP Eco-innovation 2008, kandidovana su i odobrena dva projekta u kojima je crnogorska kompanija DFS Engineering doo Podgorica participirala u partnerstvu sa više stranih kompanija, gdje su koordinatori projekta bile kompanije iz Italije, odnosno Španije. Riječ je o projektima **Lagani agregat visoke iskoristivosti za beton dobijen iz recikliranog plastičnog otpada (NUMIX - High performance lightweight aggregate for concrete from recycling of plastic waste)**, sa ukupnim budžetom projekta u vrijednosti od 1.275 mil € i **Upotreba ponovo obrađenog i očišćenog poljoprivrednog zemljišta (AGRIPORT - Agricultural Reuse of Polluted Dredged Sediments)**, ukupan budžet projekta 1.393 mil €. U oba projekta crnogorski član konzorcijuma je shodno propisanim projektnim propozicijama učestvovao sa učešćem od 15%.

Takođe, u pogledu preostalih **grantova**, u okviru poziva za projekat **„Evropska mreža za preduzetnice žene mentore“ (European Network of Mentors for Women Entrepreneurs)**, Centar za preduzetništvo i ekonomski razvoj u konzorcijumu sa Privrednom komorom CG je aplicirao i krajem 2012.g. završio sa realizacijom projekta ukupne vrijednosti 56.597€, sa doprinosom EK u iznosu od 30.747€.

Nacionalna Turistička organizacija (NTO) CG u saradnji sa Turističkom organizacijom Srbije (TOS), projekt liderom, je u januaru 2013.g. započela sa realizacijom projekta **Odmor za sve (Holiday 4All)**, čiji je ukupan budžet 123.215€ (od čega NTO CG 32.067€). Drugi projekat Nacionalne turističke organizacije (NTO) u saradnji sa partnerima i projekt liderom Exit Tim doo iz Srbije, je **Otkrivanje i avantura po ZB/"WBADDT"- Western Balkan Adventure and Discovery Tour** sa ukupnim budžetom od 278.793€, pri čemu je Nacionalnoj

turističkoj organizaciji opredijeljeno 36.878€. Realizacija projekta je otpočela u januaru 2013.godine sa trajanjem od 18 mjeseci.

U sklopu segmenta koji se odnosi na **finansijske instrumente**, Crnogorska komercijalna banka je početkom 2012. godine potpisala garantni sporazum sa Evropskim Investicionim Fondom, u trajanju od 3 god, sa ukupnim iznosom sredstava 20 mil €. Ovaj projekat će pomoći da se poveća konkurentnost crnogorske ekonomije kroz podršku malim i srednjim preduzećima, fokusirajući se na manja i nedavno osnovana preduzeća. Garancija će pomoći da se odobravaju i investicioni krediti i krediti za obrtni kapital ovom segmentu tržišta, uz vrlo konkurentne finansijske uslove.

Sredstva su se počela plasirati u martu 2012 uz ogromno interesovanje preduzetnika i MSP. Maksimalni iznos mikro kredita je 25.000 €, sa rokom otplate do 3 godine i grejs periodom do 4 mjeseca. Fiksna kamatna stopa je od 6% u zavisnosti od toga da li preduzeće koje konkuriše već posluje ili tek počinje biznis. Za ova kreditna sredstva nijesu potrebna obezbjeđenja putem žiranata i hipoteke.

- Finansijski doprinos za učešće u programu EIP/CIP

Godina 2008. – 29.329€

Godina 2009. – 36.942€ (refundirano 20.000€ iz sredstava IPA 2009)

Godina 2010. – 39.647€ (refundirano 29.735€ iz sredstava IPA 2010)

Godina 2011. – 70.098€ (refundirano 52.573€ iz sredstava IPA 2011)

Godina 2012. – 78.213€ (refundirano 54.749€ iz sredstava IPA 2012)

Godina 2013. – 93.057€ (u proceduri refundacija iz sredstava IPA 2013)

Dakle, ukupan iznos sredstava koja su uplaćena za učešće Crne Gore u Programu EIP, u periodu 2008-2013.g. iznosi 347.286€, a u istom periodu, iz sredstava IPA 2009-2012 refundirana su sredstva po osnovu učešća za četiri godine, u ukupnom iznosu od 157.057€, uz napomenu da je pokrenut postupak refundacije za 2013.godinu iz sredstava IPA 2013. Takođe, imajući u vidu da nijesu dostupni konačni rezultati odobrenih sredstava na nivou svih pojedinačnih komponenti programa EIP za 2013.godinu, na osnovu raspoloživih podataka može se izvesti generalni zaključak da je iznos sredstava povučenih iz EIP/CIP fonda veći od sredstava koja su uložena u periodu od pristupanja CG.

PROGRAM COSME "KONKURENTNOST PREDUZEĆA I MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA 2014-2020"

Program za konkurentnost malih i srednjih preduzeća COSME sa ukupnim budžetom od 2,3 mld € u periodu od 2014-2020 je okvirni program koji će u velikoj mjeri nastaviti aktivnosti iz tekućeg programa za konkurentnost i inovacije (CIP) i bolje se usredsrediti na finansijske instrumente i podršku malim i srednjim preduzećima kroz Enterprise Europe Network (EEN) kao i aktivnosti u oblasti turizma, unaprjeđenje uslova za poslovanje u pogledu klastera, promociju preduzetništva i podsticanje preduzetničke kulture, internacionalizaciju malih i

srednjih preduzeća i dr. Takođe je veoma značajno navesti i vezu između programa COSME i Horizon 2020 u smislu zajedničkih aktivnosti koje se mogu sprovoditi kombinovanjem finansijskih instrumenata na polju istraživanja i inovacija.

Između ostalog cilj pristupanja programu COSME jeste i namjera da se doprinese kvalitetnijoj realizaciji ciljeva utvrđenih postojećim dokumentima Strategija za razvoj malih i srednjih preduzeća 2011-2015, Strategija za podsticanje konkurentnosti na mikro nivou 2011-2015, Strategija za održivi ekonomski rast kroz uvođenje klastera 2012-2016, Strategija za cjeloživotno preduzetničko učenje 2008-2013, kao i novim strateškim dokumentima u ovim oblastima u narednom periodu.

Svim dosadašnjim korisnicima i učesnicima u aktuelnom programu EIP predstavljen je nacrt teksta Sporazuma za učešće CG u programu COSME, koji se u velikoj mjeri poklapa sa prethodnim tekstom Memoranduma o razumijevanju za učešće u programu CIP i metodom kalkulacije za izračunavanje finansijskog učešća. Jedna od bitnijih razlika je u pogledu utvrđene cifre za plaćanje učešća koja je fiksna u periodu 2014-2017.god., kada će se raditi rekalkulacija i utvrditi cifra za naredni period 2017-2020.g. Prema dostavljenom nacrtu teksta Sporazuma indikativna cifra je utvrđena na iznos od 83.635€.

Dodatno, u cilju postizanja što većih benefita od programa COSME u budućem periodu, od strane Generalnog direktorata za industriju i preduzetništvo je ponuđeno posredovanje u pogledu organizacije seminara na kojem bi uzeli učešće eksperti Generalnog direktorata za industriju i preduzetništvo i Evropskog investicionog fonda, i na taj način se svim zainteresovanim potencijalnim korisnicima program približio direktno od strane EK.

*
* *

Imajući u vidu prethodno navedeno, predlažemo za usvajanje sljedeće

Z a k l j u č k e

1. Vlada Crne Gore je razmotrila i usvojila Informaciju o efektima učešća Crne Gore u programu Unije "Posebni program za preduzetništvo i inovacije (EIP) u okviru Okvirnog programa za konkurentnost i inovacije", sa predlogom uključenja u program COSME(2014-2020), koju je pripremilo Ministarstvo ekonomije.
2. Zadužuje se Ministarstvo ekonomije da započne proceduru za učešće u programu COSME "Konkurentnost preduzeća i malih i srednjih preduzeća 2014-2020", putem slanja Pisma o zainteresovanosti Evropskoj komisiji.
3. Zadužuje se Ministarstvo ekonomije da nakon dobijanja zvanične verzije teksta Sporazuma između EU i Crne Gore o učešću u programu COSME, o istom informiše Vladu CG u cilju dobijanja formalne potvrde za potpisivanje Sporazuma.